

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/70060,Najwiekszy-cmentarz-ofiar-II-wojny-swiatowej-na-Pomorzu-W-zbli
zajaca-sie-80-rocz.html
24.04.2024, 23:22

Strona posiada nowszą wersję

[Kliknij tutaj, aby przejść dalej](#)

Największy cmentarz ofiar II wojny światowej na Pomorzu. W zbliżającą się 80. rocznicę wybuchu tej straszliwej wojny pamiętamy! - 9 maja 2019

9 maja br. w Muzeum Stutthof w Sztutowie odbędą się uroczystości 74. rocznicy oswobodzenia KL Stutthof.

9 maja 1945 r. do obozu KL Stutthof wkroczyły jednostki 48. Armii z 3. Frontu Białoruskiego. W obozie pozostawało wówczas jeszcze ok. 100 więźniów (w ciągu całego okresu jego funkcjonowania było to ok. 110 tys. więźniów). Śmierć poniosło w sumie 65 tys. osób, wśród nich 27-28 tys. Żydów z Polski i innych krajów Europy, a także mieszkańcy Wielkiego Pomorza, Kujaw, Kaszub, Wolnego Miasta Gdańska. Byli też mieszkańcy bohaterskiej stolicy - Powstańcy Warszawscy.

Wśród niewielkiej grupy więźniów, która pozostała w na terenie KL Stutthof w maju 1945 r. był Teofil Białowąg, który w swoich wspomnieniach opisał ostatnie dni istnienia obozu: „...SS-mani uciekli na początku maja i władzę przejął Wehrmacht, W tym czasie nie byliśmy już tak pilnowani., można było chodzić po całym obozie, byle nie oddalać się poza teren obozu”. [...] Sam moment wyzwolenia trudno jest mi opisać, bo to tak błyskawicznie nastąpiło, że nie wiadomo kiedy. Chwila wyzwolenia nastąpiła w ten sposób, że rano normalnie jak zwykle wstaliśmy, dzień normalny jeden z wielu. Było to 9 maja 1945 r. Żadnych strzałów nie było słuchać a poprzedniego dnia jeszcze kilka bomb spadło na obóz. Obozu Niemcy nie bronili, walczyki tylko nad samym morzem i w lesie, ale przypadkowe pociski trafiały w obóz, tak że sporo więźniów od nich zginęło, Tego dnia widzimy Niemców już bez karabinów, z lasu też przyszła jakaś grupa Niemców w nieładzie i składają bron przed komendanturą. Nie upłynęło kilkanaście minut jak przez bramę przejeżdża gazik rosyjski, a na nim nieduży, krępy lejtnant.

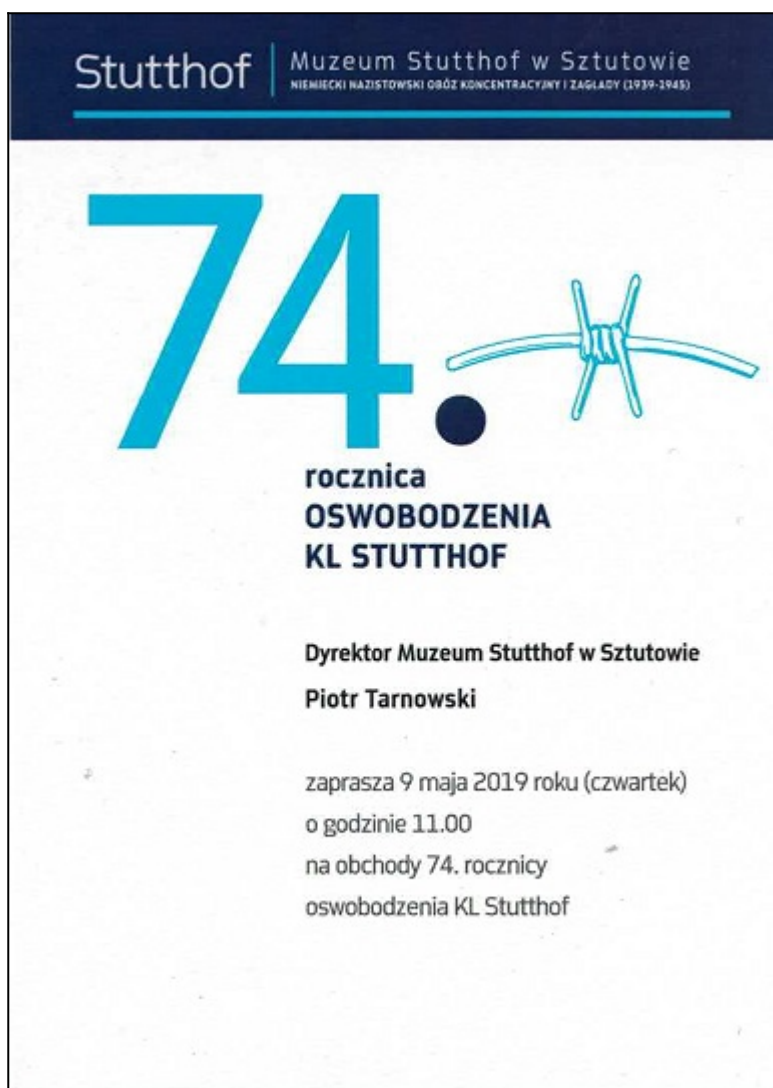
[Relacja zamieszczona na stronie internetowej Muzeum Stutthof w Sztutowie](#)

W tegorocznych uroczystościach weźmie udział delegacja Oddziału IPN w Gdańsku z dyrektorem, prof. Mirosławem Golonem na czele, a także goście z innych jednostek IPN (m. in. naczelnik Delegatury IPN w Opolu dr Bartosz Kuświk).

9 maja 2019 r. (czwartek), godz. 11.00

Pomnik w Muzeum Stutthof w Sztutowie (ul. Muzealna 6), **Sztutowo**

Organizatorzy proszą o potwierdzenie przybycia na adres e-mail: edukacja@stutthof.org.
[Dalszy program wydarzenia dostępny na stronie internetowej Muzeum Stutthof w Sztutowie.](#)

Stutthof | Muzeum Stutthof w Sztutowie
NIEMIECKI NAZISTOWSKI OBOZ KONCENTRACYJNY / ZAGLADY (1939-1945)

74.

**rocznica
OSWOBODZENIA
KL STUTTHOF**

**Dyrektor Muzeum Stutthof w Sztutowie
Piotr Tarnowski**

zaprasza 9 maja 2019 roku (czwartek)
o godzinie 11.00
na obchody 74. rocznicy
oswobodzenia KL Stutthof